

## LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2014-04-10

**Närvarande:** F.d. justitieråden Susanne Billum och Dag Victor samt justitierådet Olle Stenman.

### **Skärpningar i vapenlagstiftningen**

Enligt en lagrådsremiss den 3 april 2014 (Justitiedepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i vapenlagen (1996:67),
2. lag om ändring i vapenlagen (1996:67),
3. lag om ändring i lagen (2003:148) om straff för terroristbrott,
4. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av rättssakkunniga Christina Berg och Mikaela Bexar.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

## Förslaget (1.1) till lag om ändring i vapenlagen

### 1 a §

I paragrafen finns bestämmelser om grovt vapenbrott (första stycket) och synnerligen grovt vapenbrott (andra stycket).

I första stycket anges fyra olika omständigheter som särskilt ska beaktas vid bedömningen av om ett brott är grovt. Det är att vapnet har innehafts på allmän plats eller på en annan plats där människor samlas eller i ett fordon på en sådan plats (p. 1), att vapnet har varit av särskilt farlig beskaffenhet (p. 2), att innehavet, överlåtelsen eller utlåningen har avsett flera vapen (p. 3), eller att gärningen annars har varit av särskilt farlig art (p. 4). Den sista punkten är ny.

Av författningskommentaren till den första punkten framgår att den omformulerats för att göras mer allmängiltig. Med en annan plats där människor samlas avses enligt författningskommentaren platser där människor regelmässigt samlas. Det krävs inte att människor är samlade där just vid brottet. Omvänt krävs inte att platsen normalt utgör en samlingsplats om det finns en folksamling där när brottet begås. Detta innebär att innehav av vapen t.ex. på en större fest eller ett politiskt möte täcks av punkten oavsett var den äger rum.

Enligt Lagrådets mening leder uttrycket "en annan plats där människor samlas" tanken till just en plats där människor samlas regelmässigt. Det framstår däremot som diskutabelt om formuleringen också täcker situationen att vapnet innehafts vid ett tillfälle då en folkmassa tillfälligtvis uppehållit sig på en plats som inte kan ses som en normal samlingsplats. Om avsikten är att även denna senare situation ska markeras särskilt i lagtexten bör punkten omarbetas.

Lagrådet vill emellertid tillägga att den nya fjärde punkten – gärning av särskilt farlig art – sannolikt fångar upp de flesta fall då någon innehar skjutvapen i en folkmassa, oavsett var denna samlats.

### Förslaget (1.2) till lag om ändring i vapenlagen

#### 2 kap. 1 §

Det tillägg som föreslås i andra stycket har gjort lagtexten svårläst. Stycket bör omstruktureras så att innebörden blir tydligare.

#### 2 kap. 17 §

Enligt paragrafen får en sammanslutning för jakt- eller målskytte auktoriseras om den har en stabil organisation, kontinuerlig skytteverksamhet och ordning för säker vapenhantering.

Av författningskommentaren framgår att sammanslutningens organisation ska ha sådan stabilitet att sammanslutningen har förmåga att ha god kontroll över anslutna sammanslutningar och utöva kontrollen på ansvarsfullt sätt. Innebörden av denna s.k. egenkontroll inom skytterörelsen utvecklas närmare i allmänmotiveringen (s. 18 - 20). Regeringen konstaterar där att det inte framkommit något som i och för sig ger anledning att ifrågasätta att de godkända centrala sammanslutningarnas kontroll av anslutna sammanslutningar fungerar bra. Denna egenkontroll fyller enligt regeringen en viktig funktion.

Lagrådet konstaterar att de auktoriserade sammanslutningarnas egenkontroll av anslutna sammanslutningar är en förutsättning för att det föreslagna systemet ska fungera på det sätt som avses (jfr 2 kap. 18 § om Polismyndighetens tillsyn). Det är därför en brist att detta krav inte tydligt markeras i lagtexten. Uttrycket ” ha en stabil organi-

sation” rymmer dessutom knappast ett krav på att utöva en effektiv kontroll över andra sammanslutningar, vare sig de är anslutna eller inte.

Lagrådet anser därför att paragrafens villkor för auktorisation bör kompletteras med att sammanslutningen ”har en effektiv egenkontroll” eller liknande.

## 2 kap. 18 §

Paragrafen reglerar Polismyndighetens tillsyn över auktoriserade sammanslutningar för jakt- eller målskytte. Enligt tredje stycket ska en auktoriserad sammanslutning på begäran lämna Polismyndigheten de upplysningar om verksamheten som myndigheten behöver för sin tillsyn.

Formuleringen av tredje stycket väcker frågan om vilka upplysningar den auktoriserade sammanslutningen är skyldig att lämna till Polismyndigheten, dvs. om skyldigheten endast omfattar den egna verksamheten eller om den också omfattar uppgifter om anslutna sammanslutningar och den egenkontroll som utövas hos dem.

Upplysningsskyldighetens räckvidd bör klargöras i det fortsatta beredningsarbetet.

## Övergångsbestämmelsen

Syftet med den föreslagna andra punkten är att de sammanslutningar för jakt- eller målskytte som vid utgången av år 2014 finns upptagna i en bilaga till Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om vapenlagstiftningen ska anses vara auktoriserade enligt den nya

bestämmelsen i 2 kap. 17 §. Detta kan uttryckas enklare än i den föreslagna lagtexten.

### Förslaget till lag om ändring i lagen om straff för terroristbrott

#### 3 §

I uppräknningen av de brott som kan utgöra terroristbrott har punkten 14 omarbetats till följd av den föreslagna uppdelningen av vapenbrott på två paragrafer.

Lagrådet konstaterar att den föreslagna formuleringen, vilken visserligen i sak motsvarar vad som redan nu gäller, innebär att även ett vapenbrott som är att anse som ringa (9 kap. 1 § andra stycket) skulle kunna räknas som terroristbrott om det har begåtts uppsåtligt. Detta kan uppenbarligen inte komma i fråga. Lagrådet anser därför att lagtexten lämpligen kan formuleras enligt följande:

14. vapenbrott, grovt vapenbrott och synnerligen grovt vapenbrott, 9 kap. 1 § första stycket och 1 a § vapenlagen (1996:67),

### Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen

Lagrådet lämnar förslaget utan erinran.